

PASTORAAL BELEIDSPLAN VOOR DE ST. PAULUSPAROCHIE 2013-2017

“Met passie voor het Evangelie”

Inhoudsopgave:

1. Voorwoord van het parochiebestuur
2. Inleiding
3. Missie - met passie voor het Evangelie
4. Visie - uitgangssituatie en toekomstperspectief
5. Strategie - concentreren, verzelfstandigen en vernieuwen
6. Organisatie en middelen
7. Tot besluit

1. VOORWOORD VAN HET PAROCHIEBESTUUR

Bij tijd en wijle ontkomen we er niet aan om pas op de plaats te maken, er eens goed voor te gaan zitten en om ons heen te kijken wat er zoal gebeurt en staat te gebeuren.

De ontwikkeling van het kerkelijke leven stemt niet vrolijk. Afnemend kerkbezoek, vergrijzing, lagere kerkbijdragen en grotere druk op pastores die steeds minder in aantal beschikbaar zijn, zijn zoal de belangrijkste redenen.

Een belangrijke taak van het parochiebestuur is om deze ontwikkelingen te zien en daarop te acteren. Zo kunnen en mogen we dus onze ogen niet sluiten voor datgene wat ook op onze St. Paulusparochie afkomt. Hoewel de fusie van zeven locaties tot één parochie St. Paulus nog maar twee jaar achter ons ligt, nopen de ontwikkelingen, ook in onze parochie, ons alweer om de blik naar voren te werpen en te anticiperen op te voorziene en daaruit voortvloeiende onontkoombare ontwikkelingen.

Samen met het pastoraal team en onder de ervaren begeleiding van de drs. Henk Brussel, hebben we een beleidsplan geschreven dat ertoe moet leiden dat er in 2017 nog steeds een levendige en gezonde St. Paulusparochie bestaat.

Menigeen zal bij het lezen wellicht verrast zijn door de soms ingrijpende keuzes maar in het besef dat de realiteit niet anders is, zijn wij ervan overtuigd dat dit de beste weg is voor het voortbestaan van onze St. Paulusparochie.

2. INLEIDING

Twee jaar geleden fuseerden de zeven parochies van parochieverband Noach tot de St. Paulusparochie. Op weg naar de fusie werd in 2010 een pastoraal beleidsplan geschreven met als motto “Samen kerk onder het teken van de regenboog”. Hierin werd per werkveld een aantal beleidsvoornemens genoemd.

Nog geen twee jaar later, in het najaar van 2012, blijkt het noodzakelijk een nieuw beleidsplan te schrijven.

De ontwikkelingen in kerk en samenleving gaan zo hard, dat het huidige beleidsplan geen richting meer kan geven aan de ontwikkeling van de parochie.

In de evaluatie van het beleidsplan 2010 en de werkperiode 2010 -2012 hebben we samen met parochiebestuur en de locatieraden geconstateerd, dat er hard gewerkt is aan beleidsvoornemens die betrekking hebben op het klassieke programma. Er zijn ook zaken niet gelukt, zoals de introductie van pastoraatsgroepen, de oprichting van een gezamenlijk parochieblad, de invoering van een parochieel vrijwilligersbeleid, activiteiten voor jongeren en nieuwe activiteiten voor nieuwe deelnemers, om maar enkele dingen te noemen.

De tijd en energie van de pastores gaat op aan het uitvoeren van het traditionele pastorale aanbod met een groot accent op liturgie in alle zeven locaties. Waarom dingen niet lukken heeft o.a. te maken met een gebrek aan vrijwilligers, maar ook met een gebrek aan draagkracht in alle geledingen van de parochie om zaken voor elkaar te krijgen.

Bovenal zien we dat de samenhang van de St. Paulusparochie nog in de kinderschoenen staat. Gemeenschappen blijven op het eigen erf, er is weerstand tegen de parochie. In vergelijking met de periode voor de fusie wordt een afname van onderlinge betrokkenheid van de geloofsgemeenschappen op elkaar geconstateerd. Dat zijn zorgelijke ontwikkelingen. Voor de toekomst is het nodig, dat de betrokkenheid, verbondenheid en samenwerking tussen de locaties groeit, maar ook de verbondenheid tussen bestuur, team en locaties. Alleen samen kunnen we de gevolgen van de krimp zo goed mogelijk het hoofd bieden en nieuwe vormen van gemeenschap-zijn opzetten.

Ondanks de inspanningen van velen gaat de krimp onverminderd voort. We zien een daling van het aantal vrijwilligers en teruglopende deelname aan vieringen, sacramenten, overige pastorale activiteiten en financiële middelen.

De krimp die wij in de St. Paulusparochie ervaren, staat niet op zichzelf. In heel het aartsbisdom zien we hetzelfde beeld en ook in de hele Nederlandse kerkprovincie. Het Kaski (Katholiek Sociaal Kerkelijk Instituut) heeft onderzoek gedaan en per parochie een prognose opgesteld over ledental, kerkgang, aantal vrijwilligers en deelname aan de sacramenten. Het aantal katholieken zal bij gelijkblijvende trend dalen van 17.025 (2008) naar 15.025 (2020). De kerkgang krimpt naar verwachting van 1392 (2008, d.i. 8,2 % van het aantal parochianen) naar 660 (2020, d.i. 4,4 %). Wanneer we kijken naar de situatie in 2012, dan is het aantal kerkgangers nu al lager dan de prognose voor 2015. Er is geen reden te veronderstellen dat wij deze trend kunnen ombuigen. Het is een aantal waarvan we kunnen zeggen dat het in één kerkgebouw past, tijdens één viering.

De bisschop neemt met het presenteren van zijn pastoraal-liturgisch beleidsplan (januari 2011) een voorschot op het omgaan met de krimp. Hij geeft feitelijk een blauwdruk van de parochie van de toekomst.

Het eucharistisch-liturgische deel van het pastorale programma wordt geconcentreerd naar één plek, het eucharistisch centrum, daaromheen kan een veelheid aan pastorale activiteiten of projecten plaatsvinden, al dan niet in en vanuit eigen kerkgebouwen. Voor de St. Paulus-parochie is de H. Calixtuskerk aangewezen als eucharistisch centrum.

Samenvattend kunnen we stellen dat de voortgaande krimp, het ontbreken van tijd voor vernieuwing van het pastoraat, het stagneren van de ontwikkeling van de St. Paulusparochie en de presentatie van het pastoraal-liturgisch beleid van de bisschop voldoende aanleiding zijn om een nieuw beleidsplan te maken.

3. MISSIE

Elk parochieel beleidsplan begint met een omschrijving van de missie van de parochie. Een missie geeft antwoord op de vraag **waar we voor staan**. Op welke wijze willen we met elkaar en met de ons omringende wereld omgaan? Het zegt dus iets over onze identiteit, wie we zijn. Het lastige van een fusiegemeenschap is dat je niet zomaar van de éne op de andere dag iets bent. Identiteit moet groeien door ervaringen met elkaar te delen, door op weg te gaan. Het is dus eigenlijk meer een belofte. Wij beloven elkaar zó te zijn.

Voor het beantwoorden van die vraag staan ons verschillende bronnen te beschikking. Ten eerste, algemene bronnen zijn het feit dat we christenen zijn, én rooms katholiek en daarmee onderdeel van het aartsbisdom Utrecht, en de wereldkerk.

Ten tweede, meer specifiek zijn andere bronnen, de parochienaam, de streek en haar cultuur, de volksaard van de bewoners en sociaal-maatschappelijke kenmerken.

3.1 PAULUS

Misschien is de bekering van de apostel Paulus wel de meest heftige in de geschiedenis van de jonge kerk. Hij was een fel bestrijder van de boodschap van Jezus Christus. Hij bedreigde de leerlingen van de Heer met de dood (Handelingen 9, 2 vv). Op weg naar Damascus wordt hij omstraald door een fel licht. Een stem vraagt: 'Saul, waarom vervolg je mij?' In verwarring vraagt Saul: 'Wie bent u Heer?', waarop hij als antwoord krijgt: 'Ik ben Jezus, die jij vervolgt'. Hij is verblind, zijn reisgenoten brengen hem naar de stad en het vervolg is bekend. Saulus wordt Paulus, hem worden de ogen geopend. Vanaf dan is hij een vurig pleitbezorger van het jonge Christendom. Hij laat zich onmiddellijk dopen en vertelt overal, aan wie het maar horen wil, over Jezus Christus, zijn heer en meester. Behalve zijn bekering valt op dat God iedere mens roept, of hij zich nu op de weg van het kwaad begeeft of niet. Ieder mens kan geroepen worden de boodschap van Liefde en Gerechtigheid uit te dragen, wij ook. De levensweg van Paulus maakt in het bijzonder duidelijk waar het om kan gaan in het leven van een mens. Het gaat om bekering, om een gaan van de weg van de Heer. De parochie kan helpen mensen op de weg van het Evangelie te brengen en te houden. Tenslotte, worden christenen ook wel mensen van de Weg genoemd.

Paulus' roeping brengt hem over de gehele wereld. Hij wordt een reiziger, kerkstichter en begenadigd prediker. Hij stichtte vele gemeenten en bleef betrokken door brieven te schrijven waarin hij inspireerde, onderwees, maar ook zei wat er mis was. In alle gemeenten stelde hij mensen aan om de gemeente te leiden. Hij had oog voor de kwaliteiten van mensen en hamerde erop, dat ieders talent en inzet nodig en van waarde is. Hij ging conflicten niet uit de weg en stond voor waar hij in geloofde, tot aan zijn dood in Rome. Dierbaar is ons een beeld van Paulus, dat van de christengemeente als één lichaam (1 Korinte 13). Dat mag ons tot inspiratie zijn om de parochie te ontwikkelen. Ieder levert een bijdrage die er toe doet, afzonderlijk zijn we niks, samen stellen we wat voor.

3.2 VOLKSAARD

Achterhoekers voelen zich verbonden met het dorp of de stad waar zij wonen en met de streek. Hoewel ook hier verbanden lossen zijn geworden, zijn noaberschap en gemeenschapszin nog belangrijke waarden en houdt men tradities in ere. Maar de vanzelfsprekende band tussen dorp en kerk, school en verenigingsleven is voor velen verdwenen en een zaak van individuele keuze geworden. We zijn geen mensen van grote woorden, eerder nuchter en praktisch, maar wel betrokken en staand voor waar we in geloven.

Onze ingetogen volksaard heeft voordelen maar kan ook een valkuil zijn om niet in beweging te komen als de situatie er wel om vraagt. We kunnen de geestdrift en de energie om te reizen van de apostel Paulus goed gebruiken om in beweging te komen.

3.3 SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK KENMERK

De Achterhoek is een krimpregio, waardoor veel jongeren wegtrekken en de bevolking vergrijsd. Dat heeft gevolgen voor de vitaliteit van dorpen en van geloofsgemeenschappen in deze dorpen. In alle geloofsgemeenschappen is het kerkgebouw de plek waar mensen van generatie op generatie hun geloof beleefd hebben. De plaatselijke verbondenheid in eigen dorp of stad is belangrijk.

Samenvattend, we beloven een parochie te zijn waar mensen en gemeenschappen op elkaar betrokken zijn, waarin we elkaar inspireren tot het gaan van nieuwe wegen, waarin het mogelijk is dat een ieder een zinvolle bijdrage mag leveren, waarin het vuur van de liefde brandt. **We gaan met passie voor het Evangelie, voor de weg van Jezus Christus.**

4. VISIE

Een visie geeft antwoord op de vraag **waar we voor gaan**. Wat willen we met elkaar bereiken? Hoe ziet de parochie er straks uit en welk programma is er te vinden? Om daar een goed antwoord op te geven is het zaak allereerst vast te stellen hoe de huidige situatie er uit ziet.

4.1 UITGANGSSITUATIE

De St. Paulusparochie is opgebouwd uit zeven geloofsgemeenschappen. Het mag geen verrassing heten dat in alle zeven geloofsgemeenschappen de liturgie het dominante terrein is. Daar zijn de meeste vrijwilligers op actief, daar zit de meeste participatie, het pastoraal team is daarop voornamelijk bezig.

De nadruk ligt op de kwaliteit van de vieringen. Liturgische vernieuwing is in het (recente) verleden niet geschuwd. Tegenwoordig wordt het aantrekken van de liturgische regels door het aartsbisdom scherp gevoeld en bekritiseerd. Het brengt ook wel eens spanning met zich mee tussen gemeenschappen en het pastoraal team. Het is ook de liturgische viering die fungeert als ontmoetingsmoment bij uitstek, bij de koffie na afloop, of op het kerkplein.

Alle gemeenschappen merken in meer of mindere mate, in één of meerdere werkgroepen dat de huidige liturgische praktijk onder druk staat. Activiteiten op het terrein van geloofsverdieping trekken weinig aandacht. Op een hele praktische wijze delen gemeenschappen in maatschappelijke problemen zoals armoede, en zijn actief in projecten als de Voedselbank.

Er is een breed gedragen inzicht dat alle zeven geloofsgemeenschappen in de St. Paulusparochie op één of meerdere aspecten een gebrekkige vitaliteit vertonen. De komende beleidsperiode zal duidelijk worden dat voor enkele geloofsgemeenschappen de ondergrens van het haal- en houdbare in zicht komt. De kleinere gemeenschappen merken het eerste de effecten van de teruglopende vitaliteit. In Rekken en Lievelede, en in tweede instantie in Neede en Rietmolen, houden de gelovigen met moeite hun gemeenschap in stand. Zij bevinden zich op de ondergrens van vitaliteit en houdbaarheid.

4.2 TOEKOMSTPERSPECTIEF

Hoewel de blauwdruk van het bisdom van één locatie voor de gehele parochie voor de verdere toekomst niet ondenkbeeldig is, zijn we nu nog niet zover. De parochie is nog voldoende vitaal om niet nu, in één beweging te concentreren naar het eucharistisch centrum in Groenlo. We hebben voor ogen dat we in de komende beleidsperiode toegroeien naar drie vitale plekken waar de eucharistie wordt gevierd, waar de sacramenten worden voorbereid en toegediend. Naast het eucharistisch centrum in Groenlo, bestemmen we de H. Mattheus in Eibergen en de OLV Tenhemelopneming in Beltrum tot aanvullend liturgisch centrum. Wat houdt dat praktisch in?

Als deze concentratie naar drie vitale plekken voltooid is:

- is in Groenlo ieder weekend een eucharistieviering, in Eibergen en Beltrum evenzo. Mocht dat niet lukken, dan verzorgt het pastoraal team in samenwerking met de werkgroepen Woord en Communievieringen op deze twee liturgische centra een Woord- en Communieviering.
- zullen in alle drie de centra de sacramenten worden voorbereid en gevierd.
- zullen vanuit deze drie plekken ook de uitvaarten plaatsvinden.
- zal de toerusting en instructie van alle vrijwilligers op deze drie plekken plaatsvinden.

- zullen in Groenlo vieringen en activiteiten worden georganiseerd die bedoeld zijn voor alle parochianen.

Op alle drie de liturgische kerkcentra ervaren de gelovigen de uitdaging zich te openen om van en voor de gehele parochie te zijn. Langzaam mengen de leden van diverse geloofsgemeenschappen zich met elkaar.

De geloofsgemeenschappen van Rekken, Lievelede, Rietmolen en Neede zijn actief op zoek naar mogelijkheden om lokaal geloofsgemeenschap te zijn in allerlei vormen van pastorale nabijheid. Hier en daar worden gebedsvieringen gehouden en ontstaan heel voorzichtig de eerste geloofsgroepen. Daarmee is een antwoord gevonden op het groeiende verlangen van mensen een plek te hebben om over het eigen bestaan na te denken. Parochianen van deze gemeenschappen vinden langzamerhand hun weg door de grote parochie. In Neede is door de inspanning van velen een diaconaal centrum ontstaan, een zogenaamde Padista (een parochieel diaconale statie).

Samenvattend, met elkaar leven we de pijn van de krimp en zien we hier en daar voorzichtige tekenen van nieuw leven ontstaan. We beseffen beter wat het betekent St. Paulusparochie te zijn. Samen zijn we één parochie. We komen makkelijker van ons erf af. De gerichtheid op de eigen groep is minder dwingend, losser geworden. Parochiële bijeenkomsten mogen op een ruime belangstelling uit alle hoeken rekenen.

5. STRATEGIE

De vraag naar strategie is de vraag naar hoe denken we ons toekomstperspectief te bereiken. Kernpunt in het pastorale programma van de Paulus-parochie is het onderscheiden van drie werkvelden: 1) Kerntaken, 2) Nabijheid en 3) Ondernemerschap. Door dit onderscheid te maken krijgen we antwoord op de vragen: 1) wat willen we doen? 2) wie doet het? en 3) waar in de grote parochie gebeurt het? We lichten de drie werkvelden in algemene zin toe.

ad. 1 Kerntaken

Onder kerntaken worden die taken verstaan, die de parochie minimaal wil en moet behartigen, wil ze zichzelf nog geloofwaardig en authentiek katholiek achten. Concreet gaat het om de taken die de RK Kerk ziet als wezenlijk en die het kader vormen van het handelen van de parochie: eucharistievieringen en zo nodig woord- en communievieringen, andere vormen van sacramentenbediening, sacramentencatechese, uitvaarten, individueel pastoraat en hulp aan mensen in nood. Deze taken vinden gaandeweg meer plaats op centraal niveau, op één of enkele locaties in de parochie. Kerntaken dienen goed georganiseerd en verzorgd te worden. Het is van belang dat zij aantrekkelijk en inspirerend zijn. Het programma van de kerntaken wordt uitgevoerd door de leden van het pastoraal team, ondersteund door toegeruste vrijwilligers.

ad. 2 Nabijheid

Nabijheid of zorg is het kernwoord van het eigen pastorale programma van alle lokale gemeenschappen, waarin parochianen hun geloof in Jezus Christus vieren en delen met elkaar en waarin zij ook hun christen-zijn voor elkaar en in de wereld kunnen uitdrukken. Te denken valt dan aan gebedsvieringen, ontmoetingsactiviteiten, bezoekwerk, geloofsgroepen rondom de Schrift, activiteiten voor jongeren. Zolang de geloofsgemeenschap nog een eigen kerkgebouw heeft, dat niet aan de eredienst is onttrokken kunnen ook avondwaken en uitvaarten plaatsvinden. De uitvoering van de activiteiten ligt in handen van de gemeenschap zelf. De vrijwilligers kunnen voor ondersteuning een beroep doen op de pastorale professionals.

De pastoraatsgroep speelt in de totstandkoming van dit lokale pastorale programma een sleutelrol. Zij maakt voor de gemeenschap een pastoraal jaarplan waarin deze pastorale activiteiten (en projecten) staan beschreven,. Er is veel vrijheid om het eigen plan vorm te geven. Er wordt gedaan wat (nog) kan en waar behoefte aan is. Dat plan wordt afgestemd met het pastoraal team en gefaciliteerd door het parochiebestuur en de locatieraad. Nabijheid betekent geenszins gerichtheid naar binnen. De pastoraatsgroepen uit de verschillende dorpskernen kunnen hierbij van elkaar leren en elkaar bemoedigen. (zie par. 6.2)

Aanbod en daadwerkelijke uitvoering van het pastorale programma van de nabijheid is afhankelijk van de vitaliteit van de lokale gemeenschap. Hiervoor is voldoende draagkracht in de gemeenschap zelf onontbeerlijk. Hier ligt een grote uitdaging.

ad 3 Ondernemerschap

Met pastoraal ondernemerschap doelen we op die activiteiten en/of projecten die tot doel hebben de gemeenschapsvorming, de parochie en/of het programma te vernieuwen, waarbij nadrukkelijk rekening gehouden wordt met de tijdsgeest en de maatschappelijke relevantie . Deze -in principe projectmatige - verkenningen of experimenten kunnen resulteren in een project of een vaste activiteit van de parochie (hetzij in de lijn van de kerntaken, hetzij in de lijn van de zorg voor nabijheid).

In deze lijn van pastoraal ondernemerschap kunnen pastorale professionals en lokale gemeenschappen actief zijn, al dan niet in samenwerking met bondgenoten of andere partners. De werkzaamheden hoeven niet per se ingekaderd te zijn in een al eerder vastgesteld beleidsplan of werkplan, maar moeten wel ondernomen worden op basis van een duidelijk ervaren vraag en goede argumenten. Pastoraal team en parochiebestuur dienen er hun goedkeuring aan te geven. Het parochiebestuur stelt een budget ter beschikking op grond van een activiteitenplan. De eerstverantwoordelijke is de projectleider of degene die door het bestuur is aangewezen als 'uitvoerder'.

5.1 DE DRIE WERKVELDEN IN DE PAULUS-PAROCHE

Voor de toekomst van de parochie hebben we een driesporen-beleid voor ogen.

1. gefaseerd concentreren van een kernprogramma naar drie vitale plekken
2. het verzelfstandigen van een programma van pastorale nabijheid
3. het vernieuwen van het pastoraat naar vorm en inhoud met het oog op nieuwe deelnemers

TOELICHTING BIJ 1.

De parochie achten we de komende jaren nog voldoende vitaal om niet nu al het perspectief van het bisdom in zijn geheel over te nemen. We onderscheiden een tweetal belangrijke thema's in het gefaseerd concentreren van het kernprogramma:

- a) Kernprogrammering
- b) gefaseerd concentreren kernprogrammering naar drie plekken

Ad A. Het kernprogramma bestaat uit de volgende onderdelen:

- eucharistievieringen en Woord- en Communievieringen - in 2017 (of zoveel eerder als nodig) verzorgt het pastoraal team ieder weekend een eucharistieviering in Groenlo, Eibergen en Beltrum. Zolang het pastoraal team twee priesters in haar midden heeft is het mogelijk ook in de andere gemeenschappen de eucharistie te vieren. Met het vertrek van een priester zal dit vanzelfsprekend minder worden. Verder verzorgt het pastoraal team in overleg met de werkgroepen Woord- en Communievieringen zo nodig een Woord- en Communieviering.
- sacramenten: de ingezette samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de sacramenten wordt versterkt. Zolang de aantallen daartoe aanleiding geven, en een lokale werkgroep aanwezig, vindt de voorbereiding en toediening in de eigen gemeenschap plaats, mits de kerk niet aan de eredienst is onttrokken, anders in Groenlo, Beltrum en Eibergen.
- uitvaarten - vinden plaats in de eigen locatie, door pastores en goed geschoolde vrijwilligers, mits de kerk niet aan de eredienst is onttrokken, anders in Groenlo, Beltrum of Eibergen.
- individueel pastoraat - verzoeken worden ingediend bij het centraal parochiesecretariaat. Het betreft gesprekken, waarbij de deskundigheid van een professional gewenst is (geloofs- of persoonlijke crisis, geestelijke begeleiding).
- noodhulp - in samenwerking met de parochiële caritas instelling

Ad B. Gefaseerd concentreren naar drie vitale plekken:

In alle geloofsgemeenschappen staat de vitaliteit onder druk, bij de één meer dan de ander. Bij de keuze voor Groenlo, Beltrum en Eibergen als liturgische centra hebben we de volgende afweging gemaakt:

- Op grond van de huidige vitaliteit is het reëel Beltrum een liturgische functie te geven. Het pastoraal team wil graag met de gemeenschap in gesprek over de kansen om Beltrum een parochiële functie te geven. Daarbij wordt sterk gedacht aan een project rond Anders Vieren.
- Daarnaast hebben we gekeken naar een goede spreiding van aanvullende liturgische centra over de St. Paulusparochie: Eibergen ligt centraal en de H. Matteüskerk heeft met de Dagkapel en de Antoniusbeuk mogelijkheden voor verschillende vieringen en bijeenkomsten. Eibergen zou een catechetische functie kunnen krijgen voor kinder- en volwassenencatechese, waarbij samenwerking met scholen en in de oecumene gezocht kan worden.

De vier kleinere geloofsgemeenschappen van de St. Paulusparochie, Rekken, Rietmolen, Lievalde en Neede bevinden zich in de overtuiging van het pastoraal team in een kritische fase. Zodanig dat het team de komende jaren het kernprogramma zal afbouwen op deze kerkplekken. Hierbij zal gekeken worden naar de vitaliteit en naar de mogelijkheden van het pastorale team. Afronding van deze stap kan zijn het onttrekken van het kerkgebouw aan de Eredienst, maar dat hoeft niet. Dat komt pas in beeld als tot verkoop van het kerkgebouw zal worden overgegaan. Bij voldoende pastorale activiteit én inkomsten is het mogelijk het gebouw te behouden voor de desbetreffende gemeenschap.

Het concentreren naar drie in plaats van zeven plekken de komende jaren wordt naast de verdergaande krimp van de geloofsgemeenschappen ook ingegeven door een te verwachten forse krimp van het pastoraal team (zie par. 6.1), teruggang in inkomsten en door ontwikkelingen op bisdomniveau, waarbij parochies samen zullen gaan.

TOELICHTING BIJ 2.

Het programma van nabijheid is nu bij uitstek het programma dat thuis hoort in elke geloofsgemeenschap. De gelovigen zijn elkaar tot broeder en zuster in het eigen dorp. De gemeenschap onderneemt op dit terrein wat men wil, wenselijk acht, en wat kan, nog mogelijk is. Vertrekpunt is gelegen bij de activiteiten die er nu al zijn. te denken valt aan:

- huisbezoek (aan zieken, ouderen en eenzamen)
- ontmoetingsactiviteiten (in de vorm van inloop, soos, seniorencafé etc)
- vormingsavonden met een relevant thema
- geloofsgesprek (in kleinere groepen aan de hand van een bepaalde methode, bijv Geloven Nu, bijbelgroep etc)
- Derde Wereld-projecten
- ...

Het jaarwerkplan wordt opgesteld onder leiding van de pastoraatsgroep en afgestemd met het pastoraal team. Voor het benodigde budget klopt de gemeenschap aan bij het locatiebestuur, voor zover dat er nog is, anders het parochiebestuur. In het najaar van 2013 kan een plan worden opgesteld voor het kalenderjaar 2014.

Het pastoraal team is beschikbaar voor het toerusten en begeleiden van vrijwilligers en werkgroepen. Als betrokken en gelovige mensen uit de lokale geloofsgemeenschap hun schouders er onder zetten, blijft een geloofsgemeenschap vitaal of wint zelfs aan vitaliteit. Zonder hen is een geloofsgemeenschap niet levensvatbaar

TOELICHTING BIJ 3.

Het pastoraal team neemt serieus dat met het klassieke programma slechts minder dan vijf procent van de parochianen wordt bereikt (prognose 2020 - 660 op 15.025 parochianen). De komende beleidsperiode wil het team echt werk maken van nieuwe projecten, met het oog op het vernieuwen van de organisatie en het bereiken van nieuwe mensen. Dat is een hoge ambitie. Bij het samenstellen van dit plan zijn de volgende projecten ter sprake gekomen:

- project Sint Paulus - 2013 t/m 2017, specifieke activiteiten voor de gehele parochie, alle gemeenschappen, om de onderlinge banden te versterken en de identiteit van de parochie op te bouwen, een jaarlijkse Parochiedag, gezamenlijke vieringen bij bijzondere gelegenheden, samenwerking tussen koren, een parochiële Dankjewel-bijeenkomst voor alle vrijwilligers etc, - gehele team ism. bestuur e.a.
- project Anders-vieren - ontwikkelen van alternatieve gebedsmomenten, op parochieniveau, Beltrum is de eerste partner voor dit project
- project Padista - 2014 - 2015, opbouw parochieel diaconaal centrum in Neede.
- project opzetten Geloven NU- groepen - 2014-2015, opzet vanuit werkgroep Boek Lezen.
- project Alpha-cursus - 2014-2017, verzorgen introductiecursus katholiek geloven.
- project Kleuterkerk - 2014-2017, ontwikkelen liturgisch aanbod voor ouders met kleine kinderen.
- project Kunst en Spiritualiteit - 2014-2017, religieuze kunst als bron voor spirituele groei en geloofsverdieping.

Nota Bene (1) Initiatieven voor projecten kunnen ook uit de lokale geloofsgemeenschappen afkomstig zijn. In samenspraak met het pastoraal team kan een projectplan, plus een toegekend budget door het bestuur, de start vormen van een succesvolle activiteit.

6. ORGANISATIE EN MIDDELEN

In deze paragraaf wordt beschreven welke organisatie en middelen noodzakelijk zijn om het pastoraal programma te realiseren.

6.1. HET PASTORAAL TEAM

Na het vertrek van pastoraal werker M. Peters-van Langen bestaat het pastoraal team uit 3,1 fte, waarvan 2,0 fte priester en 1,1 fte pastoraal werker. Naar verwachting zal de komende beleidsperiode het team kleiner worden door vertrek en pensionering. Vanwege teruglopende inkomsten houden we rekening met een pastoraal team in de omvang van 2,0 fte: een priester en een pastoraal werker. Mogelijk kan voor speciale opdrachten een projectmedewerker worden aangesteld. Daarom zal het team zich bij de uitvoering en inrichting van het pastorale programma nu al voorbereiden op minder draagkracht. Dit en de eigen ontwikkeling van de lokale geloofsgemeenschappen maakt de komst van pastoraatsgroepen noodzakelijk.

6.2. PASTORAATSGROEPEN

Er zijn op dit ogenblik in de St. Paulusparochie geen zelfstandige pastoraatsgroepen die ook echt zo functioneren. Tot heden hebben de gemeenschappen er voor gekozen de pastorale coördinatie te integreren in de locatieraad. Hoewel de praktische overwegingen voor deze aanpak te begrijpen zijn, acht het pastoraal team dit geen gunstige zaak. Een heldere pastorale werkorganisatie ontbreekt.

Met de toekomstige andere positie van vier geloofsgemeenschappen, en de te verwachten krimp van het team, is de noodzaak voor pastoraatsgroepen of voor pastorale coördinatoren nog groter. Als in een gemeenschap geen kernprogramma meer wordt gerealiseerd, dan zal de pastoraatsgroep zich sterk moeten maken voor een vitaal programma van nabijheid. Als een gemeenschap geen eigen gebouwen meer heeft te beheren verdwijnt de locatieraad.

We willen komen tot een centraal pastoraal overleg waarin uit alle locaties één of twee mensen zitten. Zij overleggen met het pastoresteam over pastorale zaken. Zo groeit een goede wederzijdse communicatie, waarin signalen, informatie en vragen uit de locaties en uit het pastoresteam worden besproken en worden meegenomen. Zo kan de samenwerking groeien en kunnen we leren van elkaar en elkaar versterken.

6.3. CENTRALE VOORZIENINGEN

Wanneer we in de komende beleidsperiode toegroeien naar drie liturgische centra en naar een pastoraal en catechetisch aanbod dat zich daar concentreert, is een parochieblad voor de hele St. Paulusparochie noodzakelijk om gemeenschappen met elkaar te verbinden en alle parochianen te bereiken met actuele informatie over activiteiten. Ook de website is hierbij een belangrijk platform, alsmede de inzet van de zgn. sociale media.

6.4. GEBOUWEN

De financiële prognose voor de komende jaren houdt rekening met een achteruitgang in inkomsten van 30%. Ook het kerkbezoek daalt fors. Het betekent, dat we teveel en te grote kerken hebben. Het is financieel niet haalbaar om alle kerkgebouwen te behouden voor de parochie.

Indien op locatieniveau de inkomsten substantieel en structureel lager zijn dan de uitgaven zal het bestuur zijn verantwoording moeten nemen. Op termijn zien we dan ook sluiting van kerkgebouwen op ons afkomen. Dit zal in een apart werkdocument nader moeten worden uitgewerkt

6.5. FINANCIËLE SITUATIE

Zoals reeds vermeld is de huidige financiële positie van de parochie niet verontrustend. De meeste locaties hebben een positief exploitatieresultaat. Er zijn echter locaties waar dit niet voor geldt en die nu al een structureel tekort vertonen. Ook de vermogenspositie van de totale Paulusparochie is nog steeds toereikend. Ook hier zijn er locaties die ingeteerd hebben en nog maar beperkte reserves over hebben.

Deze vermogenspositie is in de loop van vele jaren tot stand gebracht en het bestuur is van mening dat dit niet in één generatie uitgegeven kan worden. Ook de exploitatie zal in de toekomst een negatieve wending krijgen. We weten dat 70% van de kerkbijdrage betaald wordt door parochianen ouder dan 70 jaar. Met deze wetenschap zullen wij in de toekomst over aanzienlijk minder middelen beschikken dan thans het geval is.

Jaarlijks maakt het bestuur een begroting en een jaarrekening. Deze cijfers worden met alle budgethouders gedeeld en eventuele kostenbesparingen zullen met de budgethouders besproken worden.

7. TOT BESLUIT

We constateren dat de ontwikkelingen in kerk en samenleving hard gaan. Het pastoraal team en het parochiebestuur willen zich niet laten ontmoedigen door situaties van krimp, verminderde betrokkenheid en door wat niet meer kan of haalbaar is. We blijven wegen zoeken en kansen benutten om “Met passie voor het Evangelie” te gaan, naar het voorbeeld van de onvermoeibare apostel Paulus. In zijn eerste brief aan de christenen van Korinte, spreekt hij over de rijkdom die in de gemeenschap aanwezig is, terwijl duidelijk wordt dat er in de gemeente veel te verbeteren valt (1 Kor. 1, 1-9). Die rijkdom is het getuigenis van de Heer Jezus Christus. Dat is het evangelie. Met dit beleidsplan zetten we stappen naar een nieuwe organisatie van pastorale zorg en aanwezigheid. Het zijn stappen die niet gemakkelijk zijn om te nemen, maar onvermijdelijk om onze parochie vitaal en toekomstgericht te maken en om onze missie niet uit het oog te verliezen. Dit doen we echter niet alleen. Door samen te bouwen aan de toekomst, geven we kracht aan onze St. Paulusparochie om het evangelie van onze Heer Jezus Christus in woord en daad, met passie te verkondigen en present te stellen.

Dit plan is vastgesteld op 14 oktober 2013.

Het pastoraal team van de St. Paulusparochie:

H.A.M. de Jong, pastoor

K.A. Donders, parochievicaris

S.L.M. Nagelmaeker, pastoraal werker

mw. A. Zoet, pastoraal werker

Het parochiebestuur van de St. Paulusparochie:

H.A.M. de Jong, voorzitter

A.I.M. van Lith, vice-voorzitter

B.H.M. Spekschoor, secretaris

G.A.M. Slotman, penningmeester

mw. M.G. Frank, bestuurslid, PR en communicatie

J.T. Hoffman, bestuurslid, gebouwen

J.P.G. Goorhuis, bestuurslid, personeel

S.J.M. Smit, bestuurslid, begraafplaatsen

Bijlagen:

1. Kaski-gegevens aantal Katholieken in 2008
2. Opbrengsten Kerkbalans St. Paulusparochie

Bijlage 1: Kaski-gegevens aantal Katholieken in 2008

Parochie	2008
Beltrum	2.151
Eibergen	2.878
Groenlo	7.284
Lievelde	932
Neede	2.107
Rekken	577
Rietmolen	1.096
Totaal St. Paulus	17.025

Bijlage 2: Opbrengsten Kerkbalans St. Paulusparochie

Opbrengsten Kerkbalans								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
Neede	50.400	53.600	55.000	53.600	50.700	54.150	50.000	367.450
Eibergen	45.755	53.948	59.357	57.981	56.281	52.661	48.960	374.943
Lievelde	36.479	39.314	39.230	37.837	35.915	32.446	30.000	251.221
Rekken	17.358	17.100	16.900	16.810	16.872	16.416	16.330	117.786
Groenlo	141.157	142.978	143.804	137.473	137.000	140.877	115.167	958.456
Beltrum	65.720	66.575	68.127	67.877	65.860	59.244	66.012	459.415
Rietmolen	30.723	32.760	29.244	28.655	28.500	28.784	28.500	207.166
Totaal	387.592	406.275	411.662	400.233	391.128	384.578	354.969 *	2.736.437

* De opbrengst 2013 is weergegeven naar de stand van zaken in september 2013